

Fremtiden kan gribe ind i saadanne Forhold med den fornødne Myndighed.

Endelig er der et Punkt, hvor Lagtinget i ganske særlig Grad ønsker en Forbedring i den nuværende Lagtingslovs Bestemmelser, nemlig ved at opnaa større Indflydelse for Tinget paa Lovgivningen. Da jeg i Begyndelsen af dette Foredrag har givet en kort skematisk Fremstilling af de herhenhørende Forhold, samt da en indgaaende Redegørelse af Færøernes naturlige og historiske Ret til at opnaa en saadan større Myndighed for deres ældgamle Lagting mere hører hjemme i en skriftlig Afhandling end i en Tale i dette Ting, skal jeg blot gentage nogle faa Kendsgerninger.

Kun to Aar efter Færøernes Adskillelse fra Norge, nemlig i 1816, blev Færøernes ældgamle Lagting nedlagt, medens det gamle Alting paa Island allerede var nedlagt i Forvejen. Det er noget mistrøstigt at se, at medens de Forhandlinger, der ved Stænderforsamlingernes Indførelse fandt Sted angaaende Islands og Færøernes Repræsentation, for Islands Vedkommende førte til Genoprettelse af Altinget i Henhold til kongelig Resolution af 20. Maj 1840, udtalte samme Resolution, at lignende raadgivende Forsamling ikke hensigtsmæssigt kunde indføres paa Færøerne. Men Færøerne faldt dog ikke til Føje overfor denne kongelige Afvisning. Det var heller ikke let for Færingerne at indse, at Færøerne, der i de forløbne Aarhundreder havde staaet i noget nær samme politiske Forhold til Norges Krone og senere til den danske Krone som Island, skulde tilsidesættes for Island med Hensyn til en Folkerepræsentation i Landet selv. Der fremkom da ogsaa 3 Aar efter, at Altinget var genoprettet paa Island, et Andragende fra Færingerne til Stænderforsamlingerne om Genoprettelse af deres Lagting, men uden Resultat. Lige saa negative blev de Forsøg, der fra frisindet Side, dels fra færøsk, dels fra dansk Side, gjordes i den grundlovgivende Rigsdag for ved en Folketorsamling paa Færøerne selv at skaffe Færingerne den fornødne Indflydelse paa deres Lands Lovgivning. Lagtinget blev gankse vist genoprettet, men det fik ingen nævneværdig Indflydelse paa Lovgivningen. Det blev tværtimod en Stødpude for Embedsmandsregimentet. Der maatte hengaa en Tid af ca. 70 Aar, før Færingerne paa ny mødte frem med Majoritetskrav om at faa afgørende og bestemmende Indflydelse paa deres Hjemlands Lovgivning.

Det kan i og for sig være rigtigt, at de

nu fra færøsk Side for Rigsdagen forelagte Krav vedrørende Lagtingets Indflydelse paa Lovgivningen er noget mere vidtgaaende end de Krav, der frembares af den færøske Rigsdagsmand i 1852, sidste og eneste Gang, disse Krav har været til Behandling i Lovsform, men derimod kan det ikke nægtes, at set med Nutidens Øjne og i Betragtning af den Verdensopfattelse, der nu gør sig gældende, er de nærværende af Lagtinget fremsatte Ønsker om Tingets Indflydelse paa Lovgivningen og Administrationen alt andet end yderliggaaende. Dersom man i denne Forbindelse vil fæste sig ved Bestemmelserne i § 5 og § 16, bliver Forholdet dette, hvis disse Forslag vedtages, hvad jeg forventer det høje Ting vil medvirke til, at medens Regeringen i Henhold til den nugældende Lagtingslovs § 11 kan forelægge Tinget Lovforslag til Betænkning, saa skal den efter den nye § 5 forelægge Lagtinget til Betænkning alle Lovudkast, der vedrører Færøerne, for saadanne Love sættes i Kraft paa Øerne, og i § 16 er der endvidere foreslaaet denne nye Bestemmelse, at enhver Lagtingssag, der ikke fremmes som af Tinget foreslaaet, skal tilbagesendes samme. Efter disse Bestemmelser vil Lagtinget faa en afgørende Indflydelse paa danske Loves Udvidelse til Færøerne, hvad der er en betydelig Fordel for det nu bestaaende Forhold, hvor det dels beror paa de færøske Rigsdagsmænd, dels paa de enkelte Ministerier, dels paa selve Rigsdagen, om en Lov skal komme til at gælde paa Færøerne eller ikke. Lagtinget vil efter disse Bestemmelser altsaa komme i Besiddelse af en vis Veto-Ret overfor Spørgsmaalet om, hvilke Love der skal gælde for Færøerne. Derimod indeholder Forslaget ingen Bestemmelser, der giver Lagtinget Adgang til selv at vedtage og gennemføre færøske Love. Personlig betragter jeg dette som en stor Mangel, men da der ikke foreligger noget derom i Lovforslaget, skal jeg ikke komme videre ind derpaa.

Men foruden at Lagtingets Forhold til selve de Love, der skal gælde for Færøerne, trænger til at forandres derhen, at Lagtinget faar en Medbestemmelsesret, gælder dette i lige saa høj Grad Forholdet til de saa hyppigt forekommende, med Love sideordnede kongelige Anordninger, der skulde faa bindende Virkning paa Færøerne. Ogsaa det nuværende System med Hensyn til Praksis med de kongelige Anordninger tror jeg, det vilde være hensigtsmæssigt ganske kort at belyse for dette høje Ting samt at anføre, hvorledes Lagtinget mener, de værste Ulemper ogsaa her kan afhjælpes. Frem-